

Delårsrapport 3. kvartal 2021.

DELÅRSRAPPORT PR. 30.9.2021.

RESULTAT

Berg Sparebank hadde ved utgangen av 3. kvartal et driftsresultat før skatt på 40,1 mill. kroner (45,8 i 2020). 1 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFVK) utgjorde resultatet 1,43 % mot 1,66 % i fjor. Etter skatt er resultatet 33,5 mill. kroner (37,3), som tilsvarer en egenkapitalavkastning på 7,91 % (10,08 %).

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter er på 45,1 mill. kroner (47,1) – en reduksjon på 2,0 mill. kroner fra i fjor. Rentenettoen i prosent av GFVK er 1,61 % mot 1,71 % ved samme tidspunkt i fjor, og fallet skyldes en kombinasjon av reduserte kundemarginer på lån og innskudd, og redusert avkastning på egenkapitalen. Brutto provisjonsinntekter fra banktjenester utgjør 24,2 mill. kroner – en økning på 1,0 mill. kroner sammenlignet med samme tidspunkt i fjor.

Finansielle instrumenter er bokført med en gevinst på 3,9 mill. kroner mot 1,7 mill. kroner i samme periode i fjor. Fjoråret var sterkt preget av de negative konsekvensene av Koronapandemien og oljeprisfallet hadde på verdipapirmarkedene i første kvartal, men markedene har som kjent hentet seg bemerkelsesverdig raskt inn og Oslo børs er nå på «all time high» og oljeprisen på over 80 USD pr. fat.

Driftskostnadene ved utløpet av 3. kvartal var 39,1 mill. kroner (36,0). Dette er en økning på 3,1 mill. kroner, men kostnadene er på budsjett.

Netto tap på utlån er ved utgangen av 3. kvartal på 1,6 mill. kroner mot inntektsføring av 0,2 mill. kroner i fjor.

Individuelle nedskrivninger og nedskrivninger på grupper av utlån utgjør 14,5 mill. kroner, opp 3,6 mill. kroner fra samme periode i fjor. Med stabilt lave misligholds- og tapnivåer gjennom pandemien har banken tilbakeført 2,0 mill. kroner av tidligere tilleggsavsetninger relatert til Koronakrisen. Resterende tilleggsavsetninger utgjør 2,0 mill. kroner.

BALANSEN

Verdipapirer

Bankens beholdning av obligasjoner og sertifikater er vurdert til 268,2 mill. kroner. På samme tidspunkt i fjor var beholdningen på 321,9 mill. kroner. Beholdningen er bokført til markedsverdi. Bankens bokførte beholdning av aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter utgjør 245,7 mill. kroner. På samme tidspunkt i fjor var beholdningen på 325,6 mill. kroner. Banken har i perioden benyttet høy overskuddslikviditet til å finansiere vekst og balansere behovet for ny funding.

Bankens likviditetsportefølje forvaltes av Eika Kapitalforvaltning AS.

Utlån

Berg Sparebank har i tillegg til innskudd definert Eika Boligkreditt AS som sin primære eksterne fundingkilde.

Ved utgangen av 3. kvartal er bankens portefølje i EBK AS på 1.169,4 mill. kroner. Samlet utlån utgjør 4.245,6 mill. kroner mot 4.119,3 mill. kroner på samme tid i fjor. Det er sterk konkurranse om utlånskundene i bankens markeder. Banken har en 12 måneders utlånsvekst på 126,3 mill. kroner – en økning på 3,1 %. Ser man utlånsveksten over en lengre periode har banken en utlånsvekst godt over markedsveksten.

Av brutto utlån i egen balanse utgjør 16,4 % lån til bedriftsmarkedet og 83,6 % lån til personmarkedet. Av bankens totale utlånsportefølje inkl. EBK utgjør lån til personmarkedet 88,2 %. Bankens overføringsgrad til EBK AS er 31,3 % (av bankens utlån til personmarkedet).

Innskudd, likviditet og funding.

Innskudd fra kunder utgjør 2.781,2 mill. kroner, en økning på 172,3 mill. kroner som utgjør 6,6 % i forhold til samme tid i fjor. Banken har ved utgangen av 3. kvartal en innskuddsdekning på 90,4 %.

Samlet ekstern funding utgjør p.t. 381,3 mill. kroner. Banken har en ubenyttet kontokreditt i DNB på 90 mill. kroner, samt likvider i form av kontanter, obligasjoner og andre verdipapirer på 511 mill. kroner pr. 30.09.2021,

totalt 601 mill. kroner. Berg Sparebank funder sin virksomhet primært gjennom innskudd, bruk av Eika Boligkreditt AS, og ved utstedelse av senior bankobligasjoner.

Likviditetssituasjonen pr. 30.09.2021 vurderes som tilfredsstillende.

Forvaltningskapital

Forvaltningskapitalen er ved utgangen av 3. kvartal 3.817,1 mill. kroner mot 3.657,4 mill. kroner på samme tidspunkt i fjor, en økning på 4,4 %.

Kapitaldekning og egenkapital

Berg Sparebank benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Ved utgangen av 3. kvartal hadde banken en ren kjerne og kjernekapitaldekning på 23,02 % mot 22,58 % på samme tid i fjor. Kapitaldekningen er på 25,20 %. Årets resultat av ordinær drift er som tidligere ikke tatt med i beregningen da dette delårsregnskap ikke er revidert.

Egenkapitalen beløper seg til 582,3 mill. kroner inklusive udisponert overskudd, og egenkapitalandelen er 15,25 % pr. 30.09.2021.

Fremtidsutsikter

Etter å ha levd med Koronapandemiens smitteverntiltak og restriksjoner i over halvannet år ble samtlige smittevernstriksjoner opphevet i løpet av 3. kvartal 2021. Dette er positivt for hverdagen og ikke minst for økonomien. Banken har svært lavt mislighold og lave tap, og de aller fleste av bankens kunder har klart seg bra gjennom pandemien. Det er allikevel knyttet usikkerhet til utviklingen fremover da mange virksomheter nå opplever at de økonomiske reservene er oppbrukt.

I bankens markedsområder er det som i landet ellers høyere arbeidsledighet enn normalt som følge av pandemien. Boligprisveksten i vårt markedsområde har vært høy, og man forventer stigende boligpriser også i 2021. Det er hard konkurranse om kundene, men med konkurransedyktige vilkår og ledende kundeopplevelser forventer styret at bankens positive utvikling fortsetter. Bankens soliditet og gode markedsposisjon er et godt utgangspunkt for en videre positiv utvikling og styret anser Berg Sparebank som godt rustet til å møte fremtidens utfordringer.

I budsjettet legger styret til grunn en kredittvekst moderat under den nasjonale kredittveksten til husholdninger, og et tilfredsstillende driftsresultat for 2021.

Halden, 30. september / 28. oktober 2021.

I styret for BERG SPAREBANK

Bjørn Brevig
Styreleder

Terje Kristiansen
Nestleder

Karianne Hauge

Bård Degnes

Malin Hansen

Merete Dammyr

Jørn Berg,
Adm. banksjef

Regnskap

Resultat - Konsern		3. kvartal isolert		3. kvartal	3. kvartal	Året
<i>Ordinært resultat - Tall i tusen kroner</i>	Note	2021	2020	30.9.21	30.9.20	31.12.20
Renteinntekter fra eiendeler vurdert til amortisert kost		20.303	19.845	58.480	72.035	91.755
Renteinntekter fra øvrige eiendeler		595	714	2.295	2.867	3.675
Rentekostnader og lignende kostnader		5.248	5.243	15.954	28.067	32.991
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		15.650	15.317	44.821	46.835	62.440
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		8.573	8.211	24.168	23.222	31.454
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		778	832	2.396	2.651	3.665
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter		23	151	8.944	11.010	12.858
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	Note 5	694	1.702	3.858	1.726	4.393
Andre driftsinntekter		4.063	3.908	10.198	9.666	13.667
Netto andre driftsinntekter		12.576	13.139	44.773	42.973	58.707
Lønn og andre personalkostnader		7.160	6.956	18.964	18.680	26.625
Andre driftskostnader		8.988	7.962	25.130	23.638	43.208
Avskrivninger og nedskrivninger på varige og immaterielle eiendeler		1.036	404	3.188	1.229	1.546
Sum driftskostnader		17.184	15.323	47.282	43.547	71.379
Resultat før tap		11.041	13.133	42.312	46.260	49.768
Kreditttap på utlån, garantier og rentebærende verdipapirer	Note 4	348	-442	1.562	-210	1.347
Resultat før skatt		10.693	13.576	40.750	46.470	48.421
Skattekostnad		2.489	4.516	6.987	8.894	8.864
Resultat av ordinær drift etter skatt		8.204	9.060	33.763	37.576	39.557
<i>Utvidet resultat - Tall i tusen kroner</i>		0				
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger		0	0	0	0	-1.902
Verdiendring egenkapitalinstrument til virkelig verdi over utvidet resultat	Note 5	9.872	368	2.440	-8.461	8.096
Skatt		0	0	0		571
Sum utvidet resultat		9.872	368	2.440	-8.461	5.623
		0				
Totalresultat		18.076	9.427	36.203	29.116	45.180
		0				
<i>Resultat etter skatt</i>		0				
Majoriteten sin andel av resultatet i perioden		8.068	8.900	33.523	37.308	39.291
Minoriteten sin andel av resultatet i perioden		136	160	240	268	266
		0				
<i>Totalresultat</i>		0				
Majoriteten sin andel av totalresultatet i perioden		17.940	9.267	35.963	28.848	44.914
Minoriteten sin andel av totalresultatet i perioden		136	160	240	268	266
		0				
Balanse - Eiendeler - Konsern				30.9.21	30.9.20	31.12.20
<i>Tall i tusen kroner</i>	Note					
Kontanter og kontantekvivalenter				4.987	5.606	5.054
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken				164.884	170.327	113.623
Netto utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	Note 3,4			3.054.292	2.780.519	2.813.215
Rentebærende verdipapirer	Note 5			268.182	321.859	379.458
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	Note 5			245.714	325.643	346.262
Eierinteresser i konsernselskaper				0	0	0
Varige driftsmidler				40.260	36.795	36.479
Andre eiendeler				22.765	21.271	20.291
Sum eiendeler				3.801.084	3.662.020	3.714.381
Balanse - Gjeld og egenkapital - Konsern				30.9.21	30.9.20	31.12.20
<i>Tall i tusen kroner</i>						
Innlån fra kredittinstitusjoner				100.149	150.220	150.262
Innskudd og andre innlån fra kunder				2.776.018	2.604.649	2.643.824
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	Note 6			241.169	275.169	275.198
Annen gjeld				33.930	28.817	28.603
Pensjonsforpliktelse				10.504	8.371	10.504
Forpliktelse ved skatt				6.655	13.541	10.250
Andre avsetninger				9.512	4.975	4.455
Ansvarlig lånekapital	Note 6			40.025	40.022	40.026
Sum gjeld				3.217.961	3.125.764	3.163.122
Oppptjent egenkapital				546.921	507.140	551.259
Periodens resultat etter skatt				36.202	29.116	
Sum egenkapital				583.123	536.256	551.259
Sum gjeld og egenkapital				3.801.084	3.662.020	3.714.381

Resultat - Morbank		3. kvartal isolert		3. kvartal	3. kvartal	Året
<i>Ordinært resultat - Tall i tusen kroner</i>	Note	2021	2020	30.9.21	30.9.20	31.12.20
Renteinntekter fra eiendeler vurdert til amortisert kost		20.368	19.914	58.716	72.271	92.059
Renteinntekter fra øvrige eiendeler		595	714	2.295	2.867	3.675
Rentekostnader og lignende kostnader		5.248	5.243	15.954	28.019	33.066
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		15.715	15.386	45.057	47.119	62.668
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		8.573	8.211	24.168	23.222	31.454
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		778	832	2.396	2.651	3.665
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter		561	757	10.076	12.136	14.191
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	Note 5	694	1.702	3.858	1.726	4.393
Andre driftsinntekter		0	0	0	0	0
Netto andre driftsinntekter		9.050	9.838	35.706	34.433	46.373
Lønn og andre personalkostnader		5.809	5.637	15.739	15.401	21.144
Andre driftskostnader		7.359	6.605	20.618	19.861	37.934
Avskrivninger og nedskrivninger på varige og immaterielle eiendeler		880	225	2.721	691	916
Sum driftskostnader		14.049	12.467	39.078	35.953	59.994
Resultat før tap		10.716	12.757	41.686	45.598	49.048
Kreditttap på utlån, garantier og rentebærende verdipapirer	Note 4	348	-442	1.562	-210	1.347
Resultat før skatt		10.368	13.200	40.123	45.808	47.701
Skattekostnad		2.300	4.300	6.600	8.500	8.410
Resultat av ordinær drift etter skatt		8.068	8.900	33.523	37.308	39.291
<i>Utvidet resultat - Tall i tusen kroner</i>						
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger		0	0	0	0	-1.902
Verdiendring egenkapitalinstrument til virkelig verdi over utvidet resultat	Note 5	9.872	368	2.440	-8.461	8.096
Skatt		0	0			571
Sum utvidet resultat		9.872	368	2.440	-8.461	5.623
Totalresultat		17.940	9.267	35.963	28.847	44.914

Balanse - Eiendeler - Morbank

<i>Tall i tusen kroner</i>	Note	30.9.21	30.9.20	31.12.20
Kontanter og kontantekvivalenter		4.987	5.606	5.054
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og fordringer på sentralbanker		164.884	170.327	113.623
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	Note 3, 4	3.061.628	2.788.338	2.820.915
Rentebærende verdipapirer	Note 5	268.182	321.859	379.458
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	Note 5	245.714	325.643	346.262
Eierinteresser i konsernselskaper		21.225	20.630	20.093
Varige driftsmidler		31.010	7.624	7.399
Andre eiendeler		19.480	17.420	17.905
Sum eiendeler		3.817.110	3.657.447	3.710.709

Balanse - Gjeld og egenkapital

<i>Tall i tusen kroner</i>		30.9.21	30.9.20	31.12.20
Innlån fra kredittinstitusjoner		100.149	150.220	150.262
Innskudd fra kunder		2.781.127	2.608.870	2.648.710
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	Note 6	241.169	275.169	275.198
Annen gjeld		31.017	25.734	25.459
Pensjonsforpliktelser		10.504	8.371	10.504
Forpliktelser ved skatt		6.240	13.541	9.743
Andre avsetninger		24.583	107	135
Ansvarlig lånekapital	Note 6	40.025	40.022	40.026
Sum gjeld		3.234.813	3.122.035	3.160.036
Opptjent egenkapital		546.334	506.564	550.673
Periodens resultat etter skatt		35.963	28.847	0
Sum egenkapital		582.297	535.412	550.673
Sum gjeld og egenkapital		3.817.110	3.657.447	3.710.709

NØKKELTALL

	3. kvartal	3. kvartal	Året
<i>Nøkkeltall er annualisert der annet ikke er spesifisert</i>	2021	2020	2020
Resultat			
Kostnader i % av totale inntekter (eskl. VP)	58,47 %	53,11 %	66,32 %
Andre inntekter i % av totale inntekter (eskl. VP)	32,58 %	30,39 %	30,72 %
Innskuddsmargin hittil i år	-0,10 %	-0,15 %	-0,11 %
Utlånsmargin hittil i år	2,32 %	2,50 %	2,45 %
Netto rentemargin hittil i år	1,61 %	1,71 %	1,70 %
Egenkapitalavkastning ordinært resultat etter skatt	7,91 %	10,08 %	7,82 %
Egenkapitalavkastning utvidet (total) resultat	8,49 %	7,79 %	8,94 %
Balanse			
Andel av utlån til BM av totale utlån på balansen	16,36 %	16,30 %	15,20 %
Andel lån overført til EBK - kun PM	31,25 %	36,04 %	34,76 %
Innskuddsdekning	90,41 %	93,20 %	93,48 %
Innskuddsvekst (12mnd)	6,60 %	3,71 %	5,76 %
Utlånsvekst (12 mnd)	9,89 %	-3,23 %	-3,79 %
Utlånsvekst inkl. EBK (12 mnd)	3,07 %	-4,33 %	-5,06 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK)	3.752.959	3.669.299	3.673.900
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) inkl. EBK	4.983.205	5.031.339	5.019.511
Nedskrivninger på utlån og mislighold			
Resultatførte tap i % av gjennomsnittlig brutto utlån	0,07 %	-0,01 %	0,06 %
Tapsavsetninger i % av brutto utlån	0,47 %	0,39 %	0,44 %
Nøkkeltall er annualisert der annet ikke er spesifisert			
	2021	2020	2020
Soliditet¹			
Ren kjernekapitaldekning	21,84 %	21,18 %	21,31 %
Kjernekapitaldekning	22,24 %	21,65 %	21,77 %
Kapitaldekning	24,36 %	23,90 %	23,97 %
Uvektet kjernekapitalandel	9,77 %	8,87 %	9,40 %
¹ Inklusiv konsolidering av samarbeidsgrupper			
Likviditet			
LCR	197	202	136
NSFR	142	143	141

EGENKAPITALOPPSTILLING

Konsern

Tall i tusen kroner	Opptjent egenkapital					Sum egenkapital
	Sparebankens fond	Gavefond	Fond for vurderingsforskjeller	Fond for urealiserte vinster	Annen opptjent egenkapital	
Egenkapital 31.12.2018	392.569	6.747			7.075	406.392
Resultat etter skatt	43.832	4.000			690	48.522
Totalresultat 31.12.2019	43.832	4.000			690	48.522
Utbetalt gaver i 2019		-2.337				-2.337
Estimatavik pensjon direkte mot egenkapital	-1.054					-1.054
Kjøpt minoritetsaksjer					-79	-79
Egenkapital 31.12.2019	435.347	8.411			7.687	451.445
Overgang til IFRS	-3.527			60.767		57.240
Egenkapital 01.01.2020	431.820	8.411		60.767	7.687	508.685
Resultat etter skatt	34.702	4.000		8.096	855	47.653
Estimatavik pensjon	-1.902					-1.902
Endring i utsatt skatt estimatavik og urealisert aksjegev.	475			-1.047		-572
Totalresultat 31.12.2020	33.275	4.000		7.049	855	45.180
Utbetalt gaver i 2020		-2.350				-2.350
Andre endringer egenkapital	101			-101	-255	-255
Egenkapital 31.12.2020	465.196	10.061		67.715	8.287	551.259
Resultat etter skatt	33.523			2.440	240	36.203
Totalresultat 30.09.2021	33.523	-	-	2.440	240	36.203
Utbetalt gaver i 2021		-4.339				-4.339
Egenkapital 30.09.2021	498.719	5.722	-	70.155	8.527	583.123

EGENKAPITALOPPSTILLING

Morbank

Tall i tusen kroner	Opptjent egenkapital					Sum egenkapital
	Sparebankens fond	Gavefond	Fond for vurderingsforskjeller	Fond for urealiserte vinster	Annen opptjent egenkapital	
Egenkapital 31.12.2018	392.569	6.747	6.476	-		405.793
Resultat etter skatt	43.832	4.000	634			48.466
Totalresultat 31.12.2019	43.832	4.000	634	-		48.466
Utbetalt gaver i 2019		-2.337				-2.337
Estimatavik pensjon direkte mot egenkapital	-1.054					-1.054
Egenkapital 31.12.2019	435.347	8.411	7.111	-		450.869
Overgang til IFRS	-3.527		9.885	50.882		57.240
Egenkapital 01.01.2020	431.820	8.411	16.996	50.882		508.109
Resultat etter skatt	34.702	4.000	589	8.096		47.387
Estimatavik pensjon	-1.902					-1.902
Endring i utsatt skatt estimatavik og urealisert aksjegev.	476			-1.047		-571
Totalresultat 31.12.2020	33.275	4.000	590	7.049		44.914
Utbetalt gaver i 2020		-2.350				-2.350
Andre endringer egenkapital	101			-101		-
Egenkapital 31.12.2020	465.196	10.061	17.586	57.830		550.673
Resultat etter skatt	33.523			2.440		35.963
Totalresultat 30.09.2021	33.523	-	-	2.440		35.963
Utbetalt gaver i 2021		-4.339				-4.339
Egenkapital 30.09.2021	498.719	5.722	17.586	60.270		582.297

Noter til regnskapet

Note 1 – Regnskapsprinsipper og viktige estimater og skjønsmessige vurderinger

Regnskapsprinsipper.

Kvartalsregnskapet omfatter perioden 01.01. - 30.09.2021. Kvartalsregnskapet er utarbeidet i samsvar med Forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak kapittel 8, herunder IAS 34 Delårsrapportering. Det er i forskriften gitt unntak for kravet om å utarbeide kontantstrømoppstilling, og banken har anvendt dette unntaket. Kvartalsregnskapet er forøvrig utarbeidet i henhold til gjeldende IFRS standarder og IFRIC fortolkninger. Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2020.

Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger.

Utarbeidelse av regnskap i overensstemmelse med generelt aksepterte regnskapsprinsipper krever at ledelsen i en del tilfeller tar forutsetninger og må anvende estimater og skjønsmessige vurderinger. Estimater og skjønsmessige vurderinger evalueres løpende, og er basert på historiske erfaringer og forutsetninger om fremtidige hendelser som anses sannsynlige på balansetidspunktet. Det er knyttet usikkerhet til de forutsetninger og forventninger som ligger til grunn for anvendte estimater og skjønsmessige vurderinger. I årsregnskapet er det redegjort nærmere for kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper.

Alle tall er i hele tusen om ikke annet er angitt. Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta er NOK.

Bankens regnskapsføring av forventet kredittap.

Ved vurdering av forventet kredittap skal bankene ta høyde for de aktuelle forholdene på rapporteringstidspunktet og forventningene til den økonomiske utviklingen. Nedskrivning beregnes på grunnlag av utviklingen i kundenes risikoklassifisering samt tapserfaring for de respektive kundegrupper (PD og LGD). Utover dette tillegges konjunktur- og markedsutvikling (makroforhold) som enda ikke har fått effekt på den nevnte risikoklassifisering vekt ved vurdering av nedskrivningsbehov på kundegrupper totalt. Den statistiske modellen for beregning av «Expected credit losses» (ECL) på engasjementene bygger på flere kritiske forutsetninger, herunder misligholds sannsynlighet, tap ved mislighold, forventet levetid på engasjementene og makroutvikling.

Det er for tiden fortsatt stor usikkerhet om de økonomiske forholdene og utsiktene knyttet til Koronapandemien. Det medfører at bankens tapsnedskrivninger for kunder i både steg 1, 2 og 3 må baseres på nye scenarier og forutsetninger. Det er tatt hensyn til om kundene også etter en normalisering, og på lengre sikt, vil være negativt påvirket. Bankene har konkret vurdert om utlånene til kundene har indikasjon på økt kredittrisiko eller om utlånene er blitt kredittforringet med utgangspunkt i at det vil være bransjer og kundesegmenter som må forventes å rammes ekstra hardt. Vurderingene er gjennomført på både individuelt nivå (større engasjementer og utsatte engasjementer) og gruppenivå og ved bruk av skjønn.

Banken yter pantelån hvor verdien av sikkerhetsobjektene i form av fast eiendom er et vesentlig kritisk estimat ved beregning av forventede kredittap. Utviklingen i verdien på pantobjektene på kort og lang sikt er forbundet med stor usikkerhet. Bankene har ved beregningen av forventet kredittap vurdert engasjementer som er mest utsatt for verdifall grunnet blant annet pantobjektets beskaffenhet og beliggenhet. Bankene har hatt særlig fokus på vurdering av engasjementer i den del av utlånsmassen som har høyeste gjeldsgrad og/eller er mest utsatt for bortfall av betjeningsevne.

I de tilfeller engasjementet er vurdert for å ha forhøyet kredittrisiko, eller er merket «forbearance», er engasjementet migrert til steg 2. I tilfeller hvor det er de avdekket objektive tegn på verdifall er engasjementet migrert til steg 3. Det er et fåtall av bankens bedriftskunder som har mottatt vesentlige midler fra støtteordninger, og tapsberegningen er med dette i begrenset grad påvirket av slike støtteordninger.

Fra og med 1.1.2021 ble ny definisjon av mislighold innført, det følger av disse reglene at en kunde vil bli klassifisert som misligholdt dersom minst ett av følgende kriterier er oppfylt:

- Kunden har et overtrekk som både overstiger en relativ- og absolutt grense i mer enn 90 sammenhengende dager. For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1% av kundens samlede eksponeringer.
 - For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner
 - For BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kroner
- Det er vurdert som sannsynlig at kunden ikke vil kunne innfri sine kredittforpliktelser overfor banken (unlikely to pay – UTP).
- Kunden er smittet av en annen kunde som er i mislighold i henhold til de to første kriteriene nevnt over.

Virkelig verdi for finansielle instrumenter

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked, fastsettes ved å bruke ulike verdsettelsesteknikker. I disse vurderingene søker banken i størst mulig grad å basere seg på markedsforholdene på balansedagen. Dersom det ikke er observerbare markedsdata gjøres antagelser om hvordan markedet vil prise instrumentet, for eksempel basert på prising av tilsvarende instrumenter. I verdsettelsene kreves det utstrakt bruk av skjønn, blant annet ved vurdering av kredittrisiko, likviditetsrisiko og volatilitet. En endring i en eller flere av disse faktorene kan påvirke fastsatt verdi for instrumentet. Det er større usikkerhet enn ellers i verdsettingen av egenkapitalinstrumenter i nivå 3.

IFRS 16 - Leieavtaler

Effekten av ikke kansellerbare leieavtaler er innarbeidet i regnskapet fra 01.01.2021. For banken er beregnet effekt av IFRS 16 en balanseføring av leierett med 26,3 mill. og en tilsvarende økt balanseført leieforpliktelse på 26,3 mill. IFRS 16 vil ha en uvesentlig påvirkning på bankens egenkapital og soliditet. Banken leier kontorlokaler i Halden og Fredrikstad. Bankens lånerente er beregnet til 1,00% og antatt prisstigning er 2,00% pr. år. Disse leieavtalene har ulike betingelser med mulighet for fornyelse.

Sted/utleier	Avtaleutløp	Husleie pr kv.	Beregnet bruksrett/ leieforpliktelse pr.01.01.2021
Leie Storgata 10, Halden av eget datterselskap AS Storgaten 10	31.12.2030	503.532	20.932.189
Leie Nygaardsgate 47-51, Fredrikstad av Ryen Nygaardsgt. 17 og 49/51 AS	01.04.2028	181.704	5.399.301
			26.331.490

Ikke kansellerbare leiekontrakter	
Forpliktelse for minimum leiekostnader i forbindelse med ikke kansellerbare leiekontrakter er som følger:	01.01.2021
I løpet av ett år	2.837.950
Etter ett år men innen fem år	11.351.800
Etter fem år	12.141.740
Ikke kansellerbare leiekontrakter	26.331.490

Andre usikkerhetsfaktorer

Norges Bank reduserte 7. mai 2020 styringsrenten til 0,0 %. Banken har i 2 omganger redusert sine innskudds- og utlånsrenter. Som følge av Koronakrisen er utlånsrenter redusert førtidig. Disse rentekuttene har redusert bankens netto rentemargin. Det er fortsatt knyttet betydelig usikkerhet til makroøkonomisk utvikling i og etter Koronakrisen, og dette vil påvirke bankens økonomiske resultater i form av lavere marginer, lavere vekst, og økt tap på verdipapirer og utlån.

Konsernselskaper og tilknyttede selskaper.

Konsernet består av morbanken Berg Sparebank og datterselskapene AS Storgaten 10 (100% eiet) og Berg Sparebank Eiendomsmegling AS (74,5% eiet), alle med kontoradresse i Halden. I morbankens regnskap er aksjene bokført etter egenkapitalmetoden.

AS Storgaten 10 er et eiendomsselskap som leier ut lokaler til blant annet Berg Sparebank og Berg Sparebank Eiendomsmegling AS til markedsmessige betingelser.

Berg Sparebank Eiendomsmegling AS driver eiendomsmeglingsvirksomhet. Renter og mellomværende med datterselskapene er på markedsmessige betingelser.

I konsernregnskapet er transaksjoner og mellomværende med datterselskapene eliminert.

Balanseført mellomværende med datterselskaper (TNOK)	30.09.2021	30.09.2020	31.12.2020
Utlån	7.335	7.819	7.700
Innskudd	5.109	4.222	4.886
Gjeld	168		167

Datterselskapene er relativt små, og det er ikke plikt til å beregne kapitaldekning for konsernet. Der ikke annet er angitt, er notene felles.

NOTE 2 - KREDITTFORRINGEDE ENGASJEMENTER

Mislighold over 90 dager

	3. kvartal 2021	3. kvartal 2020	Året 2020
Brutto misligholdte engasjement - personmarkedet	1.335	3.800	3.182
Brutto misligholdte engasjement - bedriftsmarkedet	0	1.577	1.610
Nedskrivninger i steg 3	-129	-215	-61
Netto misligholdte engasjementer	1.206	5.162	4.731

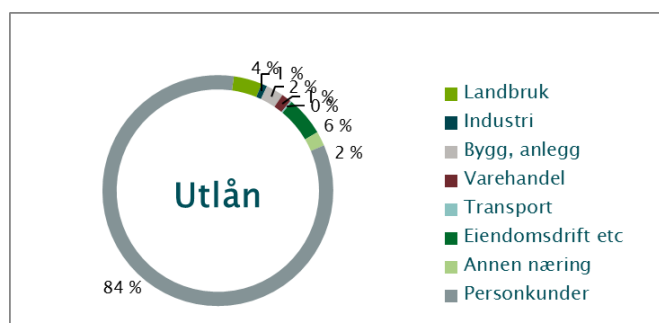
Andre kredittforringede

	3. kvartal 2021	3. kvartal 2020	Året 2020
Brutto andre kredittforringede engasjement - personmarkedet	1.695	1.523	1.501
Brutto andre kredittforringede engasjement - bedriftsmarkedet	8.783	160	123
Nedskrivninger i steg 3	-4.748	-1.184	-934
Netto andre kredittforringede engasjement	5.731	499	690

NOTE 3 - FORDELING UTLÅN KUNDER

Utlån til kunder fordelt på sektorer og næringer

	3. kvartal 2021	3. kvartal 2020	Året 2020
Landbruk	122.474	123.163	118.437
Industri	24.690	10.226	10.147
Bygg, anlegg	75.429	65.305	52.571
Varehandel	42.180	38.066	37.613
Transport	6.533	2.940	3.717
Eiendomsdrift etc	169.579	162.894	146.850
Annen næring	62.374	53.542	61.372
Sum næring	503.259	456.136	430.707
Personkunder	2.572.868	2.343.066	2.402.664
Brutto utlån	3.076.127	2.799.202	2.833.371
Steg 1 nedskrivninger	-818	-743	-759
Steg 2 nedskrivninger	-8.843	-8.721	-10.702
Steg 3 nedskrivninger	-4.838	-1.399	-995
Netto utlån til kunder	3.061.628	2.788.338	2.820.915
Utlån formidlet via Eika Boligkreditt (EBK)	1.169.425	1.320.056	1.279.922
Totale utlån inkl. porteføljen i EBK	4.231.053	4.108.394	4.100.837

NOTE 4 - NEDSKRIVINGER OG TAP

Etter IFRS 9 er bankens utlån til kunder, ubenyttede kreditter og garantier gruppert i tre steg basert på misligholdssannsynlighet (PD) på innregnings-tidpunktet sammenlignet med misligholdssannsynlighet på balansedagen. Fordeling mellom steg foretas for det enkelte lån eller engasjement. Tabellene under spesifiserer endringene i periodens nedskrivninger og brutto balanseførte utlån, garantier og ubenyttede trekkrettigheter for hvert steg, og inkluderer følgende element:

- Overføring mellom steg som skyldes endring i kredittrisiko, fra 12 måneders forventet kreditttap i steg 1 til kreditttap over forventet levetid i steg 2 og steg 3.
- Økning i nedskrivninger ved utstedelse av nye utlån, ubenyttede kreditter og garantier.
- Reduksjon i nedskrivninger ved fraregning av utlån, ubenyttede kreditter og garantier.
- Økning eller reduksjon i nedskrivninger som skyldes endringer i inputvariabler, beregningsforutsetninger, makroøkonomiske forutsetninger og effekten av diskontering.

30.09.2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2021	310	4.696	915	5.921
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	4	-262	0	-258
Overføringer til steg 2	-8	348	0	340
Overføringer til steg 3	0	-17	56	39
Endringer som følge av nye eller økte utlån	29	3	3	35
Utlån som er fraregnet i perioden	-1.065	-83	-4	-1.152
Konstaterte tap				0
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-17	-2	1	-18
Andre justeringer	1.237	266	38	1.541
Nedskrivninger personmarkedet pr. 30.09.2021	490	4.948	1.009	6.448

30.09.2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2021	2.331.749	65.648	4.682	2.402.079
Overføringer mellom steg:				0
Overføringer til steg 1	17.533	-17.533	0	0
Overføringer til steg 2	-63.908	63.908	0	0
Overføringer til steg 3	-21	-256	277	0
Nye utlån utbetalt	645.973	21.408	38	667.419
Utlån som er fraregnet i perioden	-481.636	-13.028	-1.966	-496.630
Konstaterte tap				0
Brutto utlån til personmarkedet pr. 30.09.2021	2.449.689	120.149	3.030	2.572.868

30.09.2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2021	449	6.006	80	6.535
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	13	-1.089	0	-1.076
Overføringer til steg 2	-11	170	0	160
Overføringer til steg 3	-252	-156	3.749	3.340
Endringer som følge av nye eller økte utlån	16	5	0	21
Utlån som er fraregnet i perioden	-43	-88	0	-131
Konstaterte tap				0
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	20	14	0	34
Andre justeringer	136	-968	0	-832
Nedskrivninger bedriftsmarkedet pr. 30.09.2021	328	3.894	3.829	8.051

30.09.2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2021	387.999	40.975	1.733	430.707
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	23.329	-23.329	0	0
Overføringer til steg 2	-22.884	22.884	0	0
Overføringer til steg 3	-3.027	-5.324	8.350	0
Nye utlån utbetalt	148.374	541	0	148.916
Utlån som er fraregnet i perioden	-71.556	-3.197	-1.611	-76.364
Konstaterte tap				0
Brutto utlån til bedriftsmarkedet pr. 30.09.2021	462.236	32.550	8.473	503.259

30.09.2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2021	19	113	0	132
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	2	-27	0	-25
Overføringer til steg 2	0	4	0	4
Overføringer til steg 3	0	-49	39	-10
Endringer som følge av nye eller økte ubenyttede kreditter og garantier	10	4	0	15
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i periode	-4	-22	0	-25
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-5	-6	0	-12
Andre justeringer	21	0	0	21
Nedskrivninger pr. 30.09.2021	44	17	39	99

30.09.2021	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto balanseførte engasjement pr. 01.01.2021	204.619	17.625	0	222.243
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	2.119	-2.119	0	0
Overføringer til steg 2	-551	551	-100	-100
Overføringer til steg 3	-211	-100	311	0
Nye/endrede ubenyttede kreditter og garantier	38.554	265	0	38.818
Engasjement som er fraregnet i perioden	-16.566	-3.889	100	-20.355
Brutto balanseførte engasjement pr. 30.09.2021	227.965	12.331	311	240.607

Individuelle nedskrivninger på utlån og garantier	30.09.2021	30.09.2020
Individuelle nedskrivninger ved begynnelsen av perioden	995	3.170
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	95	
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	3.787	690
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger fra tidligere perioder	0	-2.461
Konstaterte tap på lån som tidligere er nedskrevet	0	-1
Individuelle nedskrivninger ved slutten av perioden	4.877	1.399

Resultatførte tap på utlån, kreditter og garantier	30.09.2021	30.09.2020	31.12.2020
Endring i perioden i steg 3 på utlån	3.842	-1.771	-2.175
Endring i perioden i steg 3 på garantier	39	0	0
Endring i perioden i forventet tap steg 1 og 2	-1.872	676	2.702
Konstaterte tap i perioden, der det tidligere er foretatt nedskrivninger i steg 3		1.362	1.362
Konstaterte tap i perioden, der det ikke er foretatt nedskrivninger i steg 3	27		23
Periodens inngang på tidligere perioders nedskrivninger	-395	-423	-500
Periodens renter på nedskrevet del av utlån	-79	-54	-65
Tapskostnader i perioden	1.562	-210	1.347

NOTE 5 - VERDIPAPIRER

30.09.2021				Sum
Verdsettingshierarki for verdipapirer, til virkelig verdi	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Totalt
Obligasjoner til virkelig verdi over resultatet		268.182		268.182
Aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet			73.529	73.529
Aksjer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader			172.185	172.185
Sum	-	268.182	245.714	513.895

Avstemming av nivå 3	Virkelig verdi over andre kostnader og inntekter	Virkelig verdi over resultatet
Inngående balanse 01.01	180.359	165.903
Realisert gevinst/tap	374	4.464
Urealisert gevinst/tap ført mot resultatet		(795)
Urealisert gevinst/tap ført mot utvidet resultat	2.066	
Investering		6.349
Salg	(10.614)	(102.393)
Utgående balanse	172.185	73.529

NOTE 6 - VERDIPAPIRGJELD

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi			Rente- vilkår
				30.09.2021	30.09.2020	31.12.2020	
Sertifikat- og obligasjonslån							
NO0010917941	20.01.2021	20.02.2024	70.000	70.080			3 mnd. NIBOR + 0,58%
NO0010918006	20.01.2021	20.02.2025	50.000	50.062			3 mnd. NIBOR + 0,66 %
NO0010811243	24.11.2017	24.11.2021	46.000	46.061	100.115	100.129	3 mnd. NIBOR + 0,85 %
NO0010856834	12.06.2019	15.09.2022	75.000	75.042	75.031	75.036	3 mnd. NIBOR + 0,62 %
NO0010825425	15.06.2018	15.09.2021			100.042	100.048	3 mnd. NIBOR + 0,75 %
Over/underkurs				-76	-19	-14	
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer				241.169	275.169	275.199	

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi			Rente- vilkår
				30.09.2021	30.09.2020	31.12.2020	
Ansvarlig lånekapital							
NO0010819352	22.03.2018	22.03.2023	0	40.025	40.022	40.026	3 mnd. NIBOR + 1,95 %
Sum ansvarlig lånekapital				40.025	40.022	40.026	

Endringer i verdipapirgjeld i perioden	Balanse	Emitert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	Balanse 30.09.2021
	01.07.2021				
Obligasjonsgjeld	240.919			250	241.169
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	240.919	0	0	250	241.169
Ansvarlige lån	40.022			3	40.025
Sum ansvarlig lån og fondsobligasjoner	40.022	0	0	3	40.025

NOTE 7 - KAPITALDEKNING

Kapitaldekning

	3. kvartal	3. kvartal	Året
	30.09.2021	30.09.2020	31.12.2020
Egenkapitalbevis	0	0	0
Overkursfond	0	0	0
Sparebankens fond	465.197	431.821	465.197
Gavefond	5.722	6.866	10.061
Utevningsfond	0	0	0
Fond for vurderingsforskjeller	17.585	16.996	17.585
Fond for urealiserte gevinster	57.830	50.882	57.830
Sum egenkapital	546.334	506.565	550.673
Fradrag VIPPS (VBB AS)	-6.511	-5.572	-5.572
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst	-117.965	-114.600	-127.715
Fradrag for forsvarlig verdsettelse	-535	-668	-746
Ren kjernekapital	421.323	385.725	416.639
Fondsobligasjoner	0	0	0
Fradrag i kjernekapital	0	0	0
Sum kjernekapital	421.323	385.725	416.639
Ansvarlig lånekapital	40.000	40.000	40.000
Fradrag i tilleggskapital	0	0	0
Sum tilleggskapital	40.000	40.000	40.000
	0	0	
Netto ansvarlig kapital	461.323	425.725	456.639

	30.09.2021	30.09.2020	31.12.2020
Eksponeeringskategori (vektet verdi)			
Stater	0	0	0
Lokal regional myndighet	15.241	15.087	20.642
Offentlig eide foretak	0	0	0
Institusjoner	134	37.573	38.701
Foretak	76.873	77.829	65.689
Massemarked	0	0	0
Pantsikkerhet eiendom	1.168.536	1.081.380	1.072.627
Forfalte engasjementer	5.622	5.098	4.791
Høyrisiko engasjementer	66.622	1.827	48.613
Obligasjoner med fortrinnsrett	16.845	13.584	13.597
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	18.294	18.856	11.739
Andeler verdipapirfond	36.326	64.352	66.657
Egenkapitalposisjoner	110.686	102.617	108.159
Øvrige engasjementer	133.153	123.116	116.068
CVA-tillegg	0	0	0
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.648.333	1.541.317	1.567.283
Beregningsgrunnlag fra operasjonell risiko	181.986	167.000	181.986
Beregningsgrunnlag	1.830.319	1.708.318	1.749.269
Kapitaldekning i %	25,20 %	24,92 %	26,10 %
Kjernekapitaldekning	23,02 %	22,58 %	23,82 %
Ren kjernekapitaldekning i %	23,02 %	22,58 %	23,82 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	11,07 %	10,58 %	11,32 %

Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper. Banken har en eierandel på 1,78 % i Eika Gruppen AS og på 1,44 % i Eika Boligkreditt AS.

	30.09.2021	30.09.2020	31.12.2020
Ren kjernekapital	543.460	507.160	523.419
Kjernekapital	553.495	518.345	534.578
Ansvarlig kapital	606.128	572.435	588.668
Beregningsgrunnlag	2.488.688	2.394.737	2.456.075
Kapitaldekning i %	24,36 %	23,90 %	23,97 %
Kjernekapitaldekning	22,24 %	21,65 %	21,77 %
Ren kjernekapitaldekning i %	21,84 %	21,18 %	21,31 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	9,77 %	8,87 %	9,40 %

Kontaktpersoner vedrørende bankens delårsrapport:

Adm. banksjef: Jørn Berg - 69196010 / 91313343
 Controller: Reidun Nygaard - 69196026 / 95176060

**BERG
SPAREBANK**
Lokalbanken ved din side